

A KULTÚRA ÉJSZAKAI ÉS NAPPALI ARCA

SZKA_210_51

A modul szerzője:
Tomory Ibolya és Binder Mátyás

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

10. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I. Ismerkedés a kisebbségekkel					
A	A tanulók párokat alkotnak. Minden pár megkapja a D1 feladatlapot, és megpróbálják kitalálni, hogy a lapon szereplő kisebbségi népcsoportok hol, melyik földrészen, régióban vagy országban élnek. A megoldások helyességét szóforgóval ellenőrzik 10 perc	Előzetes ismeretek felidézése Tájékozódás a térben Együttműködés	Páros munka – közös feladatmegoldás Frontális munka – szóforgó	D1 (Feladatlap)	P1 (Megoldó kulcs)
B	A tanár felírja a táblára az alábbi mondatot: „ <i>Ha nem énekelünk és táncolunk, meghalunk</i> ”. A mondat egy guarani (indián) sámántól származik. A tanulók megpróbálják közösen értelmezni, hogy mit jelenthet ez. a guarani indiánok identitásának szempontjából. 10 perc	Közös gondolkodás egy ismeretlen népről Empátia Összefüggéslátás Szóbeli kommunikáció	Frontális munka – irányított beszélgetés		P2 (Háttér-információk)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a „A kultúra arcai”					
A	Minden tanuló megkapja a D2 melléklet egyik vagy másik változatát, és egyedül elolvassa annak szövegét. Az azonos lappal dolgozók ezután két nagy csoportot alkotnak, és egy csomagolópapíron összegyűjtik a guarani kultúra általuk megismert jellemzőit. A két szövívő ismerteti a kiemelt jellemzőket, és társai szükség szerint kiegészítik az általa elmondottakat. A hallgatóság tagjai közben jegyzetelnek – az elbeszélésből megismert jellemzőket saját lapjuk üres rovatába írják le. 15 perc	Új ismeretek szerzése egy indián kultúráról Szövegértés Rendszerszemlélet Empátia Nézőpontváltás	Egyéni munka – szövegértelmezés Csoportmunka – lényegkiemelés Egész csoportos gyakorlat – előadás és jegyzetelés	D2 (Szövegek)	
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Összegzés					
A	A tanulók arról beszélgetnek, hogy vajon milyen okai vannak annak, hogy egy kisebbségi kultúrának gyakran két arca alakul ki. 15 perc	A megismert jelenség mélyebb elemzése Rendszerszemlélet	Frontális munka – irányított beszélgetés		P3 (Gondolatok)
B	A diákok rövid előkészítés után megjelenítenek két elemet a guarani kultúra nappali világából és kettőt az éjszakaiból 15 perc	A megismert kultúra érzelmi megértése Előadókészség	Drámajáték – csoportos improvizáció		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
III/b Házi feladat					
A	A diákok azt a házi feladatot kapják, hogy írjanak rövid esszét „A mi rétegekultúránk éjszakai elemei” címmel, amelyben egy olyan jelenséget mutatnak be, amit ők maguk belülről ismernek, de amelyek nem általános részei az őket körülvevő kultúrának. 5 perc	A megszerzett új tudás alkalmazása Reflektivitás Írásbeli szövegalkotás	Frontális munka – tanári közlés Egyéni munka – fogalmazás		

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 Megoldó kulcs a D1 feladatlaphoz

Busman B, Aboriginál C, Eszkimó A, Apacs C, Katalán C, Kurd B

P2 Háttér-információk

A guarani indiánokról

A guarani indiánok Brazíliában élnek, kultúrájukat folyamatosan sok külső hatás érte a 150 évig működő missziók lététől kezdve máig. Ennek következtében a guarani identitás fenntartásának egyik nagyon fontos mozzanata a táncokban, éneklésben nyilvánul meg. Ez a kultúra folytonosságát biztosítja a tradicionális, rituális énekeken, táncokon keresztül. Ez a záloga saját guarani identitásuk fenntartásának, máskülönben életmódjuk és értékrendjük annyira hasonlóvá válna a számukra bizonyos értelemben a külvilágot képviselő többségi kultúrához, hogy megszűnnének guaranik lenni.

P3 Gondolatok

A kisebbségi kultúrák gyakori kétarcúságáról

Ha kisebbségekről beszélünk, és szeretnénk megérteni, mit miért tesznek, nem szabad elfelejtkeznünk arról az élethelyzetről, melyben az esetek többségében e közösségek élnek. Nevezetesen hogy mindig egy nagyobb nép, nemzet veszi őket körül, hiszen ők nem az anyaországukban élnek, vagy nincs vagy soha nem is volt anyaországuk. A politikai, gazdasági hatalom általában nem az ő kezükben összpontosul. Nem ők hozzák a törvényeket, nem ők szabályozzák a normákat, de a nép, mely körülveszi őket (nevezzük többségi társadalomnak) elvárja tőlük, hogy ők is alkalmazkodjanak. Sőt néha kimondva-kimondatlanul azt is, hogy úgy éljenek, ahogy ők. Ez konfliktusok sorát eredményezheti, hiszen sok esetben a kisebbségi kultúra szabály- és értékrendszere, etikája, normái nem olyan, mint a többségé. Mindemellett – még ha ezt a többség gyakran nem is veszi észre vagy nem akarja észrevenni – a kisebbségi kultúrák előírásai legalább annyira kidolgozottak. Így az egyes embereknek meg kell tanulniuk mindkét „világban” élni, mindkét kultúra elvárásainak eleget tenni, ami gyakran igen nehéz feladat elé állítja őket. Főként abban az esetben, ha a többség előítéletesen bánik velük, illetve vannak emlékeik olyan időkről, amikor a többség elűzésükre, elnyomásukra vagy – súlyosabb esetben – elpusztításukra törekedett.

Identitásuk fenntartása érdekében a guaraniknak, mint más kisebbségeknek is, ragaszkodniuk kell saját kultúrájukhoz. Ennek érdekében alakították ki „többarcúságukat”.